

EL LLENGUATGE

El cas que li expliquen

23/II/1977

Responent a la pregunta *Li vas regalar el collaret?* podem dir: *Si, l'hi vaig regalar.* I en la primera oració escrivim *li* perquè amb aquest pronom només representem «a ell» (o, en aquest cas, més aviat a «ella»). En canvi, a la segona oració escrivim *l'hi* amb què representem tots dos complements: el collaret (*el*) i a ella (*hi*: el pronom *li*, en contacte amb un altre pronom de tercera persona es converteix en *hi*). Aquest és l'esquema bàsic de l'ús de *Li* i *l'hi*, que resumeix el que, amb una mica més de detall, en vam explicar ahir.

Però hi pot haver, com indicàvem, un altre cas d'ús del conjunt *L'hi*: quan aquest conjunt representa la coincidència del complement directe, masc. sing., i el pronom adverbial *hi* —sovint, no sempre, designant lloc. Els exemples següents, amb pregunta i resposta, permeten fàcilment de veure quins són els elements (de la pregunta) que es transformen en *l'hi* (a la resposta): *El vas veure al teatre?* No, no *l'hi* vam veure. — *El vas trobar al calaix?* Si, *l'hi* vaig trobar. — *El van dur al dispensari?* No, no *l'hi* van voler dur. — *El van induir a un error?* Si que *l'hi* van induir.

Un parany que cal tenir en compte és el que representen certes frases de relatiu, com ara la següent: *Em va ensenyar el llibre que li havien dut de París.* En aquesta oració algú escriuria —incorrectament— *l'hi* en lloc de *li* no sabent veure enlloc el complement directe del verb *dur*. Però ja hi és representat pel terme relatiu que *l*, per tant, *li* només hi representa un sol complement i s'ha d'escriure tal com acabem de fer.

Un altre cas: la coincidència *li* ho que té lloc quan el complement directe és neutre: *Li vas dir que vingués?* Si, *li* ho vam dir. La llengua col·loquial redueix aquest conjunt: *Li* (o *l'hi*) vam dir. Però, preceptivament, cal escriure *Li ho vam dir*.

ALBERT JANE